contingens. Atque huic eidem muneri ſubſeruit, neruеum illud caput anterioris cubitum flectentium muſculi, quod ab eminentiſſima ſcapulæ acetabuli ſede enatum, inter articuli ligamenta humeri caput tranſſcendere, atque ſuo ſinui incumbens deorſum ferri audies. Horum ligamentorum adminiſtratio, non niſi ſcapulam quoque mouentibus muſculis, et cubitum flectentibus diſſectis, aggredienda eſt, quæ tunc cultellis paruulis, ſed acutioribus celebrabitur, atque omnium primùm id ſecandum ueniet, quod ex interiori ſcapulæ proceſſu exoritur. deinde alia duo peculiaria, ab ipſorum radice à ſcapula liberans, uſque ad humerum ſingula deduces. Neque hîc interim oſcitanter animus adhibendus erit, ne quum ſecundum ligamentum aggredieris, unà quoque caput exterius cubitum flectentium muſculorum anterioris præſcindatur, niſi fortaſſis antea ademptum unà cum toto muſculo eſſet. Porrò ligamentum ab interiori proceſſu ſcapulæ, in ſummum humerum pertinens,[x] muſculo brachium attollente ablato, euadit citra ſectionem conſpicuum. Illud uerò, quod ſcapulæ acetabuli cauitatem aliquando auget, diuiſo prorſus articulo, in conſpectum uenit.

Ligamentorum adminiſtratio.

DE MVSCVLIS SCAPVLAM MOuentibus. Caput XXVI.

SCAPVLA ijſdem cum brachio agitur motibus, ſi illum duntaxat exceperis, quo brachium circumuerti diximus. Scapulam itaque pectori admouet triangularis[a] muſculus, illi ſubſtratus[b] muſculo, cuius beneficio brachium pectori adducimus. Eſt nanque hic primus ſcapulæ muſculus, quem in uigeſimotertio Capite ex ſecunda, tertia, quarta, quinta, & interdum ſexta, ſuperioribus thoracis coſtis, paulò antequam in cartilagines illæ ceſſent,[c] principium aſſumere docui. Adeò ut hîc neque ipſius ſubſtãtia, quæ tota, niſi iuxta tendinem, carnea eſt, neque[d] inſertio, quam in interius latus anchoram imitantis proceſſus molitur, neq; fibrarum ductus, qui ex amplo principio in obtuſum uerticem, nuſquam interſectæ feruntur, diffuſiùs recenſenda ueniant, quum abundè ſit, ipſius functionem hîc addidiſſe. Si itaque huius muſculi altiores fibræ contrahantur, elatiùs ſcapulam pectori admouent, inferioribus uerò in ſe contractis, uerſus pectus demiſſiùs ſcapula adigitur. At totius muſculi fibris unà laborantibus, ſcapula in neutrã partem declinans, pectori adducitur. Quanquã interim ſcapula pectoris oſſis ſummo, aut mucronatæ cartilagini nõ ęquè, atque brachiũ adducitur, quod inſignibus in motu differentijs, nunc pectoris elatiori ſedi, nunc demiſſiori admouetur,[e] quemadmodum ipſius quoque muſculus, elatiùs & demiſſiùs ipſo ſcapulæ muſculo initium ducit. Cæterùm etſi Galenus ſcapulę nullum tribuit muſculum, qui proprio motu ad pectus, antrorſumúe ſcapulam ageret, & nos tamen hunc, quem iam narrauimus, illi priuatim aſſcribimus, non prætereas, quæſo, quin ſedulò mentem quoque accommodes[f] muſculo, quem cæterorum Anatomicorum more, à ſcapulę baſi enatum, octo ſuperioribus coſtis inſeri dicemus, quum thoracem mouentium muſculorum ſermo inſtituetur. Si enim huius naturam diligenter ſpectaueris, & potiſſimùm in quadrupedibus, fortaſſis illum quoque ſcapulæ motorem recenſebis, quemadmodum audies, quum ſexto poſt hoc Capite, illum thoracem mouentium ſecundum enumerabo. Porrò ſurſum ad caput ualidi muſculi ſcapulam attollunt, ſi quidem & ipſa grandi mole conſtet, plurimámque ipſi carnem adnatam ſuſtineat.[g] Primus eſt, quem ante muſculos brachium mouentes diſſecandum eſſe, tunc dicebam, quum illorum muſculorum adminiſtrationem ſecundo ante hoc Capite exequerer. Muſculus iſte raram, præter cæteros corporis muſculos, figuram ſortitur, ut etiam fibras & mouendi rationem, ab alijs muſculis quodammodo differentes adeptus eſt. oritur enim ab occipitij oſſe tranſuerſa[h] linea, quæ ab eius oſſis medio, uerſus auris radicem porrigitur. Huius lineæ externum latus, ab auris pinnula tantum remouetur, quãta ipſius ab occipitio exortus eſt longitudo. Si enim occipitij ſedem, quæ ab ipſius medio ad aurem ducitur, in duas ęquales regiones diuiſeris, earum unam, quæ occipitij medio uicinior eſt, pręſentis muſculi principium occupare intueberis. In occipitij medio dexter muſculus ſiniſtrum contingit, ac ambo inuicem iuncti, unaq; ueluti ex ſpinarum uertebrarum apicibus[i] principium ducentes, per ceruicis thoracisque ſpinam, uſque ad octauam thoracis uertebram protenduntur. Dexter (idem de ſiniſtro intelliges) qua ex ſpinarum apicibus enaſcitur, membranoſus tanta ferè amplitudine apparet, quanta uertebrarum in ſuo latere eſt[k] latitudo, reliqua uerò regione carneus (ſi unicum duntaxat[l] locum exceperis) conſpicitur. Quis autem membraneus ille locus ſit, ſermonis progreſſus enarrabit.

Primus ſcapulam mouentium.

Secundus ſcapulam mouentium.

enarrabit. Sunt itaque hæ duæ præſentis muſculi lineæ. Vna tranſuerſim ſecutium porrecta, quæ etſi tenuis ſit, carnea tamen uiſitur. altera rectà per ſpinam deorſum ab occipitij medio, ad octauam uſque thoracis uertebram deſcendit. Præter has autẽ, aliæ duæ obliquæ ſunt,[m] una ex termino trãſuerſæ lineæ, quo aurem ſpectat, obliquè deorſum uerſus anteriora, ſeu in dextro muſculo dextrorſum protẽditur, quo uſq; latiorem clauiculę[n] partem contingat, ſummo humero coarticulatam.[o] Alia linea quæ ſimiliter obliqua eſt, à lineę poſtremò commemoratæ fine, quo ipſa clauiculam tangit, deorſum uerſus poſteriora obliquè tantiſper deſcendit, dum unà cum termino rectæ[p] lineæ, ſecundùm ſpinam exporrecte, acutum angulum conſtituat, è regione octauæ thoracis uertebræ conſiſtentem. Quatuor his lineis muſculus circumſcribitur, uerùm præter has, muſculus[q] aliam tranſuerſam, in ipſius medio quodam tur, eam nimirum, quà[r] toti ſcapulæ ſpinę, & ſummo humero, & clauiculæ latio tatur. Hac parte qua ſuam molitur inſertionem (quæ uelut ipſius tendo eſt) ner carnoſus uiſitur,[s] ea uerò ſede, qua ſcapulæ ceruicem ſpectat, & quarta ipſius lin deorſum ad octauam thoracis uertebram prorepit, ſemicirculum quodammod um commonſtrat, quaſi hîc (ne fortè ſcapulæ gibbum occupantes muſculos ar craſſior carneuſq; eſſe nequiret. Reliqua autem ſede, uti iam admonuimus (niſi næ committitur) omnino carnoſus exiſtit, ſed tamen undique tenuis eſt, ea ſui qua toti ſuperiori ſummi humeri ſedi, & latiori clauiculæ parti ualidiſſimè impl rò fibras, non uno omnes modo porrectas habet, nam quæ ab occipitio, ceruic rum ſpinis deorſum protenduntur, obliquè ut & exterior eius muſculi partis lin ra deorſum tantiſper prorepunt, donec ſcapulæ ſpinæ, & ſummo humero, & la ſedi inſerantur. Præſentes fibræ eo ſemper obliquiores magiſue tranſuerſæ redd ceruicis uertebrarum ſpinis, thoraci propinquioribus principium ducunt adeò ceruicis radix exporrigit, iam paulò minùs toto tranſuerſæ ſint. Quæ uerò à thorum ſpinis uerè enaſcuntur, ſurſum uerſus anteriora tenſæ, tanto quoque rectior tranſuerſæ uiſuntur, quo octauæ thoracis uertebræ ſunt uiciniores. Eiuſmodi fi commonſtrat, huius muſculi beneficio non modò uniuerſam ſcapulam ſurſum tiam deorſum uelli, rectaq; ad dorſum agi. Si nanque[y] ſuperior muſculi pars, in uerſus ſuam originem trahatur, totam ſcapulam ſurſum attolli conſpicis. At ſi[a] ſculi pars, quæ inter ſcapulæ ſpinam, & octauam thoracis uertebram conſiſtit, a tum tenſa fuerit, ſcapula deorſum uellitur. Deinde uniuerſo muſculo inter diſſecto, & præcipuè[b] quà ex inferioribus ceruicis, & ſuperioribus thoracis uertel enaſcitur, ſcapulæ molem rectà retrorſum duci cernimus. Atque hinc fit, ut pralus motibus omnino pugnantibus præficiatur, ac, uti prius relatum eſt, fibras ductas quoque exigat, quanuis interim nulla prorſus ſui ſede hunc diſiunctum ue eſſe, quis uerè dixerit. Proinde unitatis ratione, præſens muſculus unius lo bitur, quo minus autem functionis gratia is duorum, aut plurium uice à quo ri queat, per me non obſtiterit. At Galenum miror, qui hunc muſculum di medium fere Libri quarti de Adminiſtrandis ſectionibus, ſuperioris muſcul xiùs, quàm de aliquo totius corporis, contra Lycum nimis profectò inuidioſè d minit. Ad calcem uerò eius Libri, inferiorem muſculi partem uix obiter non ſcilicet, quum ſcapulam duobus proprijs muſculis, ad dorſum agi inſinuaret ferior eſt huius noſtri muſculi humilior pars, à thoracis uertebrarum ſpinis ginem aſſumens, quam etiam alibi Demiſſiorem ſcapulæ muſculum appellau ſit, parua hîc nobis cum Galeno futura eſt diſſenſio, ſi ambos à ſe enarratos num continuum corpus eſſe annuerit. Nam etſi fortaſſis muſculi huius[c] inſe ſtar latæ ac obliquè admodũ procedentis lineæ perficitur (quantumuis etiam &

QVAMVIS muſculi huius, de quo effigies ex ſecunda muſculorum K & L, tum longe adhuc ma bula ad r & Δ, alijs quę his c cteribus peti poſſit, nihilomin periori figura hîc illius circum ſi. Inferiori uerò effigie trap Galenus in Quarto de Admin libro proponit, delineaui. Per tranſuerſa linea, ſecundùm occ A uerò ad C linea recta ab occ thoracis uertebræ ſpinam ducti neaoblique ab occipitio ad clau D ad C linea quoq; obliquè à cl clauæ thoracis uertebræ pro D ad E, inſertio muſculi inſpi mum humerum, & latiorẽ cla tatur. In humiliori porrò figur rectangulum & baſim etiam, ductu æquè diſtantem à baſi. V cium, quod ab F ad G habetur, lem figuram notat, à qua ſe

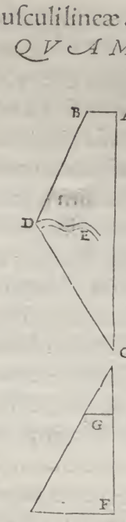

præſentis trianguli angulus.